

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

Cavsae Invitantes Ad Conivgivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

CAVSIS.

Quarid, cœlibes pontificij, non ordinatū
diuinitus castitatis dono, typo societatis & unio-
nis, Ecclesie sponsa & Christi sponsi, re ipsa ne-
sariēq, sese priuant. Nam in Coniugum, non in
Monachorum vita, istam unionem Deus a-
dumbrauit. Ose. 2. Ephe. 5.

Est igitur hac doctrina, illustris & immo-
ta demonstratio ex verbo Dei, quemlibet non
praditum peculiari castitatis dono, & posse &
debere in Coniugio bona conscientia viuere,
Deoq, seruire, & in eo vita genere, si modo agat
penitentiam, posse saluum fieri, non quidem per
Coniugium; sed per fidem in Christum.

CAVSÆ INVITANTES AD CONIUGIUM.

Sint igitur & rationes in conspectu, qui-
bus utile est homines ad amandum & ample-
ctendum Coniugium exiimulari, tum à parenti-
bus, tutoribus, cognatis, amicis, tum à Docto-
ribus Ecclesie Christi.

1. Consilium Dei. Non est bonum inquit
homini, esse solum. Audis hic ipsi Deo improba-
ri cœlibatum, & Monachatum. Et hac quidem
Deus proculis, ante lapsum. Iam verò post hor-
rendam

rendam illam deprauationem hominum, multo
peius est homini, esse solum. Non igitur existi-
mes, te esse sapientiore[m] ipso Deo, creatore ho-
minum.

2. Creatio, & institutio, & mandatum
Dei. Erunt duo, inquit, in carnem unam Ge-
ne. 2. Matth. 19. Non igitur est res libera inire
coniugium, vel non. Sed Deus te fecit masculum
aut feminam, non Eunuchum. Ergo creationi
diuina obtemperes, non repugnes ipsi natura. Ac
si non obtemperas mandato diuino, grauissime
peccas.

3. Libidines interiores & exteriores, sine
legitimo Coniugio, Deus improbat, odii &
damnat, in omnibus impeniensibus. Ergo Con-
iugium expetendum est. x. Corinth. 7. Propter
fornicationem unusquisq[ue], uxorem suam habeat,
& unaquaq[ue], suum virum habeat. Audi hic
mandatum Dei. x. Corinth. 6. Noli errare,
neq[ue] fornicari, neq[ue] idolis seruientes, neq[ue] adulte-
ri, neq[ue] molles, neq[ue] masculorum concubitores.
&c. regnum Dei possidebunt.

4. Periculis sese sua sponte obicere, pecca-
tum est. Scriptum est enim. Non tentabis Do-
minum Deum tuum. Sed qui vel omnino vi-
tanti

C A V S I S.

iant, vel nimis diu differunt Coniugia, se periculosis corporis & anima exponunt. Corporis quidem, quia impuri estus cordis, valetudinem laedunt, & contaminationes extra Coniugium, morbosq; feudos gignunt: Anima vero, quia immundities illa interior & exterior, impedit invocationem, salutarem Testamenti usum, & plurima vera pietatis exercitia.

5. Scandala vitanda sunt. Sed coelebs, qui non habet donum castitatis, absq; scandalo vivere non potest. Nam gestibus & factis peccat. Itaq; v. e. illud in se derivat, de quo Christus gravissimè inquit, V. e. homini, per quem venit scandalum. Matth. 18.

6. Excludere sese à benedictione Dei, impium & exitiosum est. Sed coniugibus Deus, & verbo & rebus ipsis affatim benedicit, tum spiritualiter tum corporaliter in Ecclesia sua. Gene. 1. & in Psalmo 128. dicitur, Beatus es, & bene tibi erit. Ergo maledictio incumbit eis, qui cum non sint donati castitate pura, à Coniugio abstinent. Id vero rerum testis experientia, in quotidianis exemplis luculenter probat, plurimi homines tenues & egeni, in Coniugio ad honores & opes, benedicente Domino assurgunt. Multi vero divites, à Coniugio abhorrentes, & honoribus & v. p. exuuntur, Domino maledicente.

S 7. Officiâ

7. Officina pietatis & virtutum, non sum scienda, Sed Coniugium Christianorum, est scola & officina pietatis & omnium virtutum necessarium in vita humana. Celibatus autem sine dono castitatis, est officina impietatis, caminus omnium viciorum, lerna omnium flagitiorum. Ergo Coniugium est amandum, & in primis expectandum.

8. Subtrahere Ecclesie Dei cultores, & politica Ministros viles, grave peccatum est. Imo ethnici quoque, eos indignos honore indicarunt, publicaque infamia notarunt, qui Coniugium improbe vitarent. Sed cœlibes sine dono & mandato Dei, non sunt solliciti, ut Ecclesie Dei cultores educent, & relinquunt. Sunt igitur reuera necatores cultorum Dei, quia corpora sua à legumino Coniugio abstrahunt, & quod ad ipsos attinet, in uniuersum delent Ecclesiam posteritatis, quia nullos posteros cupiunt relinquere. Deinde & sunt vastatores politiarum, & hominum inuemptores, quia nullos successores in politijs volunt relinquere, quod quidem ad ipsos attinet. Debent igitur cœlibes, absque dono castitatis, ex omnibus Ecclesijs & politijs, tanquam hostes & pernicies Ecclesie Dei, & politiarum, profligari.

9. Cœlibes

C A V S I S.

Celibes absq; dono castitatis divinius concessis, non sunt singulis momentis ad mortem parati, ut quidem Christianum decet esse. Si itaq; contingat tales afores Conjugij subito exhalare animas, antequam serio poenitentiam agant, quo, quaso te, deferentur? Nam S. Paulus molles, impuros, fornicarios, regno Dei excludit, scilicet absq; poenitentia excedentes è vitis.

Objectiones.

I.

Sum iuuenis. Sat tempestivè ad illas Coniugum molestias accessero.

Respondeo. In verbo Dei non est quidem certum tempus desinitum, quo nuptiæ sint celebranda. Sed etiam atq; etiam videndum est, primum, ne iuvenitatem, falso tue licentiose vitæ pretextas, quod si feceris, audi voces spiritus sancti: Deus non irridetur. Item, Nolite errare, molles & fornicarij, regnum Dei non possidebunt. Deinde vulgo dici solet, *Jung freyen sol niemand gerewen.* Neminem poeniteat, tempestivè uxorem duxisse. Est tamen honestas & necessitas, hac in parte consulenda, qua de re supra diximus.

II.

8 2

Libertas

DE CONIUG.

Libertas fuluo non venditur auro. Liberes, noli querere iugum. Coniugem ducere, libertatem vendere est. Ergo non tam citò expectandum est Coniugium, vel etiam omnino est fugiendum.

Respondeo. Quae in Antecedente ponuntur, partim manifestè falsa sunt, partim verò falsè detorquentur. Falsa sunt, libertatem vendi Coniuge ducta. Primum, quia Deus suuilem illam libertatem, quam incrementis corporis & disciplina attribuit, non vult esse perpetuam. Nam creator tuus inquit, Non est bonum homini, esse solum. Erunt duo in carnem vniam. Deinde, quia in Coniugio libertas vera, non tam amittitur, quam acquiritur. Nam animus ibi liberatur ab aestibus carnis, à malis cogitationibus, à fornicationibus, ac verè in libertatem, Deo rectè & pure seruiendi, assertur atq; constituitur. Dum enim extra Coniugium te contines, seruus es prauorum affectuum, & traheris veluti bos iugo, ad facinora Deo displicentia. Potes igitur in Coniugio vacuus curis impunitatis, Deo, Ecclesia, tuisq; rebus operam dare. Non autem parui aestimanda est libertas illa à vicijs, item libertas ad virtutes discendas & exercendas. Porro libertas ad vicia, ad peccata, ad dissolutam vitam, nulla est propriè dicenda libertas.

C A V S I S.

libertas, sed licentia potius, sed ingum peccatorum, sed seruitus Diaboli.

Male autem illud detorqueatur, libertatem nullo thesauro vendendam esse. Nam libertas duplex est. Alia quidem vera, alia verò falso sic nominata. Tali pacto libertas vera, pia, Deo placens, sanè retinenda est, ut qui liber est genere, non addicat se in spontaneam seruitutem. Cum populus Israeliticus egressus esset ex Aegypto, qua appellatur domus seruitutis; grauius taxantur & castigantur, qui respectabant ad ollas carnis, consiliaq; de reuerièdo captabant. Qui liber est à compedibus traditionum humanarum, non se illis iterum implicet. Petrus inquit, non redeundum ad volutabrum, veluti suis post lotionem fūctitare solent.

Quod verò Paulus ait. Solutus es ab uxore, noli querere uxorem 1. Corinth. 7. de illis tantum pronunciat, qui singulari castitatis dono, à Deo sunt ornati, ac pura mente Deum inuocare possunt. Sed tu non es talis, pessimè igitur scripturam sanctam ad te applicas. Ergo sequenda tibi altera sententia Pauli est, quæ in eodem capite traditur, Melius est nubere quàm vri. Item, vitanda fornicationis gratia, unusquisq; suam habeat Coniugem.

S 3

Qua

DE CONIUG.

III.

*Quae libera sunt à Deo relicta, ea non sunt
ut necessaria urgenda. Sed Coniugium est rei-
ctum cuius liberum, ut Paulus testatur. Ergo
non sunt iuvenes, aut seniores, tam morose
improbè urgendi, ut Coniugia ineani.*

*Respondeo. Minor in precedenti argu-
mento soluta est. Liberum quidem est illi, qui
donum Castitatis à Deo accepit. Ei vero, qui
extra coniugium non potest caste vivere; hoc est,
immunis ab impuris cogitationibus & factis ex-
istere, Deus & Paulus mandat, ut Coniugium
honestum contrahat.*

III.

*Pericula sunt vitanda. Sed periculosissi-
mum est Coniugium ducere, quia an sit mori-
bus & vita Coniugis futura commoda, incertis-
simum est. Ergo satius est, tanto periculo sese
non committere.*

*Respondeo. Minor falsa est. Nam si piam,
honestam, bene educatam duxeris, & in etiam
pia & recte erga Coniugem te gesseris, nihil quic-
quam est periculi. Deinde orandus est Deus, ut
deus Coniugem tuis moribus convenientem. Est
enim*

CAVSIS.

minimè uxor pia & bona, eximium donum Dei.
Præterea sæpè scelera, & mores peruersissimi
maritorum, etiam Coniuges efficiunt deteriores
& asperiores. Cum enim mulieres sint infirma
vascula, id quod Petrus, & experientia rerum
docent, ideo prudenter & piè à maritis institui,
& regi debent. Multa etiam uirina, sunt tole-
randa, dissimulanda, condonanda, propter tran-
quillitatem Coniugalem.

Porro si tu vel amore, vel auaritia, vel
ambitione Cæcus, ducis non tam piam, hone-
stam, rectè educatam, quam formosam, super-
bam, opulentam, potentem, tibi imputes, quod
vel parùm morigera est, vel atroquin non usq;
quaq; postea tuis uotis responderet. Cautè igitur, ne
tibi metipsi tua stulticia, accersas pericula, qua
auitare posses.

Solent & studiose quidam colligere, qua
ex sacris de malis mulieribus dicuntur. Sed illi
uicissim ea, qua de bonis in ijs præclare profe-
runtur, conferant. Genuina contumeliosa dicta
in Coniugium, non sunt magnificanda, quia
luce veri Dei, & uera Religionis caruerunt.
Constat tamen honestos homines, omnibus ætati-
bus, honestè de Coniugibus & sensisse, & locutus
esse.

Postremò, non cauet pericula, qui à pio
Coniugio abstinet. Nam is in periculo animæ &
corporis

S A

corporis

DE CONIUG.

corporis versatur. Sed in pio & suavi Coniugio vitam agens, sese ab illis periculis, quasi in iurum porum seu arcem recepit.

V.

Cura, molestia, labores, non tam expetenda quam fugienda sunt. Sed Coniugia adferunt & augent ista omnia. Ergo non sunt ambienda.

Respondeo. Est argumentum à particularibus. Maior enim non est plene uniuersalis. Sic enim distinguenda est. Duplices sunt cura, ac labores. Alia enim cura & labores, pertinent ad unius cuiusq; vocationem, ac sunt necessaria cura, necessarij labores, boni, viles. Alia vero cura & labores, non pertinent ad vocationes, ac possunt, imò debent vitari. Est enim πολλὰ πρᾶγμα ὄντα, digna reprehensione, & est infelix.

Quod igitur ad Minorem. Cura & labores, qui Coniugio incumbunt, sunt necessarij & saluatares.

VI.

Paupertas impedit. Prius me oportet habere domum, & bonum aratorem, ut senex Hesiodus censet. Ergo dilatio Coniugij, non est culpanda.

Respon-

AN SACRAMEN:

Respondeo ad Antecedens. Est fallacia secundum non causam. Nam si vocationis operam feceris, ac Deum inuocaueris, non deerit tibi victus necessarius. Sed qui solent inopiam obtinere, plerumque suam incredulitatem produunt, quasi Deus nolit Coniugali vite, in qua plures sunt personae, benedicere. Deinde tales infideles, ut plurimum habent mediocrem victum. Sed auaricia fascinati, metuent, sese non tam splendide in Coniugio vivere posse, sicuti optarent. Iam vero oculos tuos in mundo circumfer, videbis toto orbe terrarum plurimos Coniuges esse tenuioris fortunae, & tamen cum liberis ac familia liberaliter a Deo pasci, modo suum faciant officium, implorent Dei benedictionem, & sint donis Dei contenti.

Quod porro aliqui pretendunt, se hereditates expectare, & nescio quarum controuersiarum transactione, id quoque nullius est momenti. Nam precepti diuini, tuae conscientiae, & salutis potior, priorque ratio haberi merito debet, quam illarum rerum corporalium.

AN CONIUGIVM SIT SACRAMENTUM, PROPRIÈ SIC DICTUM.

S 5

Ecclésiâ